
TGAU CYNLLUN MARCIO

HAF 2016

**CYMRAEG – HAEN SYLFAENOL
4531/01**

RHAGARWEINIAD

Defnyddiwyd y cynllun marcio hwn gan CBAC ar gyfer arholiad 2016. Penderfynwyd arno'n derfynol yn dilyn trafodaeth fanwl mewn cynadleddau arholwyr gan yr holl arholwyr oedd yn ymwneud â'r asesiad. Cynhaliwyd y gynhadledd yn fuan ar ôl sefyll y papur fel y gellid cyfeirio at yr amrediad llawn o ymatebion ymgeiswyr, gyda sgriptiau wedi'u llungopio yn sail i'r drafodaeth. Amcan y gynhadledd oedd sicrhau bod y cynllun marcio wedi'i ddehongli a'i gymhwysu yn yr un modd gan yr holl arholwyr.

Gobeithir y bydd y wybodaeth hon o gymorth i ganolfannau ond cydnabyddir ar yr un pryd y gallai fod gan athrawon safbwyntiau gwahanol ynglŷn â manylion neu ddehongli gan nad ydynt wedi bod yn rhan o'r gynhadledd farcio.

Mae'n flin gan CBAC ond nid oes modd iddo ymgymryd ag unrhyw drafodaeth na gohebiaeth am y cynllun marcio hwn.

HAEN SYLFAENOL

ADRAN A

1. (i) Un marc am nodi:
• Chubut [1]
- (ii) Un marc yr un hyd at ddau farc am nodi:
• Y Gaiman
• Esquel [2]
- (iii) Un marc yr un hyd at ddau farc am nodi:
• (3) awyren
• (2) fws [2]

Cyfanswm marciau cwestiwn 1 = 5 marc

2. 1 marc am bob ffaith hyd at **18 marc**
 Disgwylir ffeithiau o'r darnau yn unig, a disgwylir rhai ffeithiau o'r **tair adran** yn y cwestiwn, ond ni nodir marciau penodol i bob adran.
 Rhaid cyfeirio at bob adran. Dim ond unwaith y dylid gwobrwyo ffeithiau y medrir eu clustnodi i fwy nag un adran.
 Os atebir ar un adran yn unig – cyfanswm o 16 marc yn unig.
 Os atebir ar ddwy adran yn unig – cyfanswm o 17 marc yn unig.

	Darn darllen 1: PATAGONIA	Darn darllen 2: Dathlu 150 mlynedd
Ffeithiau am Batagonia 1 marc ✓f	<ul style="list-style-type: none"> • Yn Ne America • Rhan fwyaf o Batagonia yn yr Ariannin • Rhan orllewinol yn Chile • Y Gaiman ac Esquel - dwy o drefi'r Wladfa • Porth Madryn a Rawson - dau o borthladdoedd y Wladfa • Y Wladfa (yn nhalaith) Chubut • Mynyddoedd yr Andes yn y gorllewin • Gwybodaeth am bobl sy'n siarad Cymraeg • 30°C ym mis Hydref 	<ul style="list-style-type: none"> • Yn Ne America • *Arwyddion Cymraeg (e.e. Blasus, Plas y Coed, Cornel Wini) • Enwau bwydydd a diodydd e.e. <i>asados</i> a the Cymreig ... • Ysgol Gymraeg - Ysgol yr Hendre • 7,000 o filltiroedd o fordaith
Hanes y Cymry yn mynd i'r wlad a sefydlu'r Wladfa 1 marc ✓h	<ul style="list-style-type: none"> • Creu'r Wladfa yn nhalaith Chubut (Patagonia, Ariannin) • Symud yn nes at yr Andes • 150 mlynedd ers i'r Cymry fynd i Batagonia • 1865 - sefydlu'r Wladfa • 153 o ddynion, merched a phlant • Hwyllo o ddociau Lerpwl • Hwyllo ar long y Mimosa • Chwilio am fywyd newydd 	<ul style="list-style-type: none"> • Taith y Mimosa yn 1865 • Unrhyw un ffaith yn llawn o'r tri phwynt bwled cyntaf (y llong a'r fordaith) i gael un marc • Mordaith enwocaf y Mimosa • O borthladd Lerpwl • Mordaith o tua 7,000 o filltiroedd • Cost y fordaith - £12 i oedolion a £6 i blant • Hwyllo Mai 28 1865/glanio ar Orffennaf 28 1865/2 fis wedyn • Cymry (wedi gadael eu mamwlad) i ddechrau bywyd gwell yn Ne America
Patagonia heddiw 1 marc ✓p	<ul style="list-style-type: none"> • (Tua) 150,000 yn byw yno heddiw. • (Tua) 5,000 o bobl yn siarad Cymraeg (+cannoedd yn dysgu'r iaith) • Taith yr Urdd/Mentrau Iaith i Batagonia – (Bedwyr ab Ion yn un o'r rhai aeth yno) • Pob math o ddigwyddiadau'n cael eu cynnal • Dathlu150 o flynyddoedd/dathlu yn 2015 • Cofeb yn nociau Lerpwl i ddathlu • 36 awr i gyrraedd Patagonia 	<ul style="list-style-type: none"> • Athrawes o Gymru, Sioned Wyn Jones, wedi mynd i Ysgol yr Hendre • Addysg trwy gyfrwng y Gymraeg a'r Sbaeneg/Cymraeg am hanner diwrnod • 85 o ddisgyblion • Cyswllt rhwng Ysgol yr Hendre ac Ysgol Pentreuchaf yng Nghymru (Pwllheli) • Mari Thomas wedi creu gemwaith i nodi'r 150 mlynedd ers i'r Cymry fynd i Batagonia • Dathlu 150 Patagonia (1865-2015) • Digwyddiad yn Lerpwl i nodi 150 mlynedd ers i'r Mimosa hwyllo • Bwydydd e.e.<i>asados</i> a the Cymreig, <i>maté</i>, y gacen ddu, <i>empanadas</i> a jam llaeth • *Arwyddion Cymraeg (e.e. 'Blasus', 'Plas y Coed', 'Cornel Wini') • Disgyblion yn rhugl yn y Gymraeg • Croeso - partïon ayyb • Prosiect Cyngor Prydeinig

Ymwybyddiaeth o ffurf deialog: 2 farc

Cyfanswm marciau cwestiwn 2: 20

3. Rhoddir **2 marc** am bob pwynt – $\frac{1}{2}$ **marc** am enwi nodwedd a **1½ marc** am effeithiolrwydd neu bwrpas gan gynnwys dyfynnu neu enghreifftio pwrpasol – hyd at **12**.
Enwi nodwedd ($\frac{1}{2}$ marc) + enghreifftio neu ddyfynnu (neu gyfeirio'n benodol at y nodwedd yn y darn darllen os nad oes modd dyfynnu) ($\frac{1}{2}$ marc) + rhesymu neu drafod effeithiolrwydd (1 marc).

Darn Darllen 1 – PATAGONIA (p)	Darn Darllen 2 – Dathlu 150 mlynedd (d)
<p>(3 x 2 = 6) bwriad yr awdur</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>cyflwyno gwybodaeth/ffeithiau/hanes</u> am Batagonia a sefydlu'r Wladfa. • <u>cyflwyno hanes</u> aelod o'r Urdd/Bedwyr ab Ion yn ymweld â'r Wladfa <p>pwy yw'r darllenwyr</p> <ul style="list-style-type: none"> • darllenwyr gwefan Patagonia • darllenwyr gwefan Urdd Gobaith Cymru • pobl sydd â diddordeb yn hanes Patagonia/y Wladfa <p><i>(egluro sut rydym yn gwybod hyn – enghreifftio/dyfynnu)</i></p> <p>y math o iaith</p> <ul style="list-style-type: none"> • ffurfiol/safonol ac uniongyrchol yn y ffeil ffeithiau • safonol/anffurfiol, mwy personol yn 'Taith yr Urdd' <p>nodweddion arddull</p> <ul style="list-style-type: none"> • ffurf: nifer o ddarnau - pytiau o wybodaeth - rhestr o ffeithiau, map ayyb; darn o adroddiad/erthygl (<i>addas ar gyfer cyflwyno ffeithiau'n syml a chlir. Taith yr Urdd yn wahanol – adrodd hanes ei daith – fwy o naratif.</i>) • berfau amser gorffennol e.e. berfau 3ydd person gorffennol yn y ffeil ffeithiau; berfau gorffennol 3ydd person (cymerodd) + person 1af (sylweddolais) (<i>addas i gyflwyno'r hyn ddigwyddodd</i>) • berfau dyfodol e.e. byddaf (<i>yn wahanol i sôn am yr hyn ddigwyddodd, Bedwyr yn mynegi ei deimladau, a'r dyfodol</i>) • cwestiwn e.e. Ble mae Patagonia? (<i>annog y darllenwyr i ddarllen ymlaen a chael y ffeithiau</i>) • mynegi barn e.e. profiadau yn fythgofiadwy...a gwerthfawr (<i>mynegi teimladau personol</i>) • nodi blynyddoedd e.e. 1865, 2014, 2015 (<i>ffeithiol, hanesyddol a'r presennol</i>) • misoedd: Hydref • enwi llefydd e.e. Patagonia, y Wladfa, Chubut, Beunos Aires, El Plaza, De Amerig, Chile, Ariannin, Gaiman, Esquel, Andes, Cymru, Trevelin, Trelew, Heathrow, Lerpwl (<i>rhoi gwybodaeth am y wlad, enwi llefydd penodol, lleoli</i>) • teitlau e.e. PATAGONIA, Mimosa, Urdd Gobaith Cymru, Mentrau Iaith Cymru, y Wladfa • enwau pobl e.e. Bedwyr ab Ion, Cymry • niferoedd/ystadegau e.e. 150,000, 5,000, 150, 153, 30 gradd, 8/9,36 (<i>gwybodaeth benodol, gwir a dibynadwy</i>) 	<p>(3 x 2 = 6) bwriad yr awdur</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>cyflwyno gwybodaeth/ffeithiau</u> am Batagonia a sefydlu'r Wladfa. • <u>rhoi gwybodaeth</u> am waith y gemydd Mari Thomas - gemwaith i nodi dathliad Patagonia/Mimosa <p>pwy yw'r darllenwyr</p> <ul style="list-style-type: none"> • darllenwyr gwefan Patagonia • darllenwyr Golwg/gwefan golwg 360 • darllenwyr BBC Cymru Fyw • pobl sydd â diddordeb yn hanes Patagonia/y Wladfa <p><i>(egluro sut rydym yn gwybod hyn – enghreifftio/dyfynnu)</i></p> <p>y math o iaith</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ffurfiol/safonol ac uniongyrchol yn y rhestr o ffeithiau am y llong a'r fordaith • Anffurfiol/safonol yn 'Dilyn y Mimosa' • Safonol/anffurfiol yn y darn am emwaith Mari Thomas <p>nodweddion arddull</p> <ul style="list-style-type: none"> • ffurf: adroddiad/darnau o erthyglau, rhestr o ffeithiau (<i>addas ar gyfer cyflwyno ffeithiau amrywiol yn syml a chlir - y ddau ddarn o adroddiad/erthygl yn fwy personol</i>) • berfau amser gorffennol e.e. berfau 3ydd person gorffennol e.e. gadawodd, hwyliodd, penderfynodd, trefnodd, ymsefydlodd (<i>addas i gyflwyno'r hyn digwyddodd</i>) • berfau amhersonol e.e. adeiladwyd, defnyddiwyd (<i>cryno a ffurfiol</i>) • dyfynnu: geiriau Mari Thomas (<i>barn bersonol y gemydd</i>) • mynegi barn/safbwynt a rhesymu e.e. roedd yn dipyn o anrhydedd i fi... (<i>personol, diddorol</i>) • nodi blynyddoedd e.e. 1853, 1865, 2015 (<i>ffeithiol, hanesyddol a'r presennol</i>) • misoedd/dyddiad: Sul, Mai 28, Gorffennaf 28 (<i>nodi'r dyddiad yn benodol</i>) • enwi llefydd e.e. Patagonia, Lerpwl, Llandeilo, De America, Aberdeen, China, Prydain (+ arwyddion Cymraeg) (<i>enwi llefydd penodol + rhoi gwybodaeth am y wlad – diddorol</i>) • enwau ysgolion - Ysgol yr Hendre, Ysgol Pentreuchaf, Ysgol Tonyrefail (<i>cyswllt rhwng y ddwy wlad/dwy ysgol</i>) • teitlau e.e. Mimosa, Vining & Killee (<i>penodol</i>) • enwau pobl e.e. Jones, Alexander Hall a'i Feibion, Sioned Wyn Jones (<i>enwau pobl go iawn</i>) • enwau ieithoedd - Cymraeg, Sbaeneg (<i>ieithoedd y ddwy wlad</i>)

- **rhestru** e.e. dynion, merched a phlant, Porth Madryn a Rawson, profiadau ac atgofion (*pwysleisio*)
- **dywediadau/idiomau** e.e. Cymru fach (*ffordd annwyl o ddisgrifio*)
- **ansoddeiriau** i greu effaith: e.e. Cymru fach, pell, gwahanol, estron, agos, gwerthfawr, bythgofiadwy, ychydig, newydd, hir, poblog (*nifer o ansoddeiriau'n cael eu defnyddio i ddisgrifio*)
- **cymharu** - tywydd Patagonia a Chymru (*er mwyn dangos y gwahaniaeth*)

y cyflwyniad

- **teitl y darn darllen** – PATAGONIA (*rhoi gwybod beth yw teitl y dudalen, gwybodaeth am y wlad...*)
- **isbenawdau** - Ble mae Patagonia? Beth wyddoch chi am Batagonia? HEDDIW, COFIO, Taith yr Urdd i Batagonia (*rhannu'r wybodaeth yn isadrannau, tynnu sylw at wybodaeth benodol*)
- **dyddiadau** - 1865, 2014, 2015 (*hanesyddol, ffeithiol*)
- **defnydd o liw** – lluniau, cefndir, print gwyrdd, map, sêr glas, print glas (*tynnu sylw at rannau penodol, gwneud y darn yn fwy deniadol ac apelgar*)
- **cefndir lliw** - melyn i'r blwch ffeithiau Beth wyddoch chi am Batagonia? (*tynnu sylw at rannau penodol*)
- **lluniau** – dau lun lliw - un ar y brig o blentyn o Batagonia, un ar y gwaelod o Bedwyr ab Ion (*lluniau'n rhoi mwy o wybodaeth i'r darlennydd ac yn gwneud y cyflwyniad yn fwy diddorol a lliwgar*)
- **blychau** – o amgylch y map, am Beth wyddoch chi...? ac am Taith yr Urdd... (*cymorth i dynnu sylw at isadrannau; gosod yn daclus a chlir*)
- **sêr/swigod** - 3 yn nodi ble mae Patagonia (*dull o gyflwyno ffeithiau byr yn syml a chlir*)
- **print trwm/trwchus** – y cwestiwn - Ble mae Patagonia? Beth wyddoch chi am Batagonia? Taith yr Urdd i Batagonia, y Wladfa, cyflwyniad Taith yr Urdd... (*cymorth i dynnu sylw a phwysleisio*)
- **prif lythrennau** teitl PATAGONIA, HEDDIW, COFIO (*gwneud y teitl/isteitlau yn amlwg*)
- **pwytiau bwled** - y rhestr ffeithiau (*cyflwyno ffeithiau'n uniongyrchol a chlir*)
- **dolen/linc:** www.urdd.cymru ; parotpiws.com/Patagonia/atebol (*gwybod beth yw'r ffynhonnell; gwir*)
- **map** i ddangos ble mae Patagonia
- **elipsau** – Heddiw..., Cofio...

- **niferoedd/ystadegau** e.e 150, 7,000, £6, £12, 12 mlynedd (*gwybodaeth benodol, gwir, dibynadwy*)
- **rhestru** e.e. *maté*, y gacen ddu, *empanadas* a jam llaeth (*pwysleisio'r amrywiaeth o fwydydd*)
- **ansoddeiriau** i greu effaith: e.e. enwocaf, rhugl, mawr, pwysig, gwell, arbennig, anhygoel, swreal (*nifer o ansoddeiriau'n cael eu defnyddio i ddisgrifio yn y darn Dilyn y Mimosa a Hanes y Mimosa ...*)
- **ebychnod**- Swreal! ...llaeth yn fuan wedyn! (*mynegi rhyfeddod Sioned*)

y cyflwyniad

- **dwyr golofn** (am y gemwaith ar waelod y dudalen) (*dangos ei fod yn ddarn o erthygl; hefyd creu amrywiaeth*)
- **teitl yr erthygl** – Dathlu 150 mlynedd (*rhoi gwybod beth yw pwnc y dudalen*)
- **isbenawdau** - Y llong a'r fordaith, Dilyn y Mimosa, Hanes y Mimosa yn ysbrydoli Gemwaith (*rhannu'r wybodaeth yn isadrannau, tynnu sylw at wybodaeth benodol*)
- **logo** - 150 Patagonia ar frig y dudalen, logo golwg 360, BBC Cymru fyw/Wales (*ffynonellau swyddogol*)
- **dyddiadau** – 1853, Mai 28 1865, 2015 (*hanesyddol, ffeithiol*)
- **defnydd o liw** – lluniau, llun/poster y Mimosa, print coch, lliw llwyd/arian i'r gemwaith, amlinell las i'r blwch am y llong a'r fordaith (*tynnu sylw at rannau penodol, gwneud y darn yn fwy deniadol ac apelgar*)
- **cefndir lliw** - glas tywyll ar y logo 150, pinc i'r erthygl/adroddiad Dilyn y Mimosa, glas tywyll a golau i'r erthygl am y gemwaith, coch (BBC) (*tynnu sylw at rannau penodol*)
- **lluniau** – llun o'r Mimosa, llun o Sioned, llun o'r gemwaith (*lluniau'n rhoi mwy o wybodaeth i'r darlennydd ac yn gwneud y cyflwyniad yn fwy diddorol a lliwgar*)
- **blychau:** o amgylch y darn am y Mimosa a'r llong a'r fordaith ayyb (*cymorth i dynnu sylw at isadrannau; gosod yn daclus a chlir*)
- **print trwm/trwchus** – testun y darn darllen, Dilyn y Mimosa (*cymorth i dynnu sylw a phwysleisio*)
- **prif lythrennau** – testun y darn darllen DATHLU 150 MLYNEDD, DILYN Y MIMOSA, a'r erthygl am y gemwaith, enwau ar y poster (*gwneud y teitl/isteitlau yn amlwg*)
- **print gwyn** - yn y blwch testun a chyflwyniad i'r erthygl am y gemwaith (*tynnu sylw, creu amrywiaeth yn y cyflwyniad*)
- **enw'r ffynhonnell/awdur** - Alun Gibbard, GOLWG/golwg 360, BBC Cymru Fyw (*rhoi gwybod beth yw'r ffynonellau, rhai gwir*)
- **elipsau** - Dilyn y Mimosa...

Dyfernir **3 marc** am ansawdd cyffredinol y drafodaeth yn cynnwys mynegi barn a thrafod y ddau ddarn ar y cyd (e.e. rhesymau pam mae un o'r darnau/ffurfiau yn fwy effeithiol na'r llall).

Ansawdd y drafodaeth (mynegi barn a thrafod y ddau ddarn ar y cyd)

3 marc – mynegi barn a chyd-drafod yn dda

2 marc – mynegi barn a chyd-drafod yn eithaf da

1 marc – mynegi barn a chyd-drafod yn fras

Cyfanswm marciau cwestiwn 3 = 15 marc

- $\frac{1}{2}$ marc am enwi nodwedd. Rhaid dyfynnu neu enghreifftio'n glir er mwyn ennill y marc enwi nodwedd.
- O fewn $1 \frac{1}{2}$ marc ($\frac{1}{2}$ marc am ddyfynnu/enghreifftio (yn benodol o'r darnau darllen) ac yna hyd at 1 marc am drafod effeithiolrwydd neu bwrpas neu resymu). Rhaid gwneud hyn yn fanwl a threiddgar i gael y marc llawn.
- Wrth sôn am fwriad yr awdur/pwy yw'r darllenwyr, oherwydd ei bod yn anodd enghreifftio neu ddyfynnu, rhoddir hyd at $1 \frac{1}{2}$ marc am esbonio'r pwrpas.

Iaith a Mynegiant Adran A = 10 marc
Marciau yn ôl y disgrifiadau canlynol.

IAITH A MYNEGIANT 10	Marc 10
<ul style="list-style-type: none"> • adnoddau iaith pur dda • arddangos gafael dda ar gystrawen • arddangos gafael dda ar sillafu, treigladau, atalnodi, paragraffu a therfyniadau berfau • arddangos gafael dda ar eirfa • adnabyddiaeth eithaf da o ffurf 	9-10
<ul style="list-style-type: none"> • adnoddau iaith lled foddhaol • gafael weddol dda ar gystrawen • gafael weddol dda ar sillafu, treigladau, atalnodi, paragraffu a therfyniadau berfau • arddangos gafael eithaf da ar eirfa • ymwybyddiaeth eithaf da o ffurf 	7-8
<ul style="list-style-type: none"> • peth gafael ar gystrawen • dangos y gallu i sillafu, treiglo, atalnodi a pharagraffu • defnyddio rhai terfyniadau berfau'n gywir • arddangos peth gafael ar eirfa • ymwybyddiaeth fras o ffurf 	6
<ul style="list-style-type: none"> • defnyddio geirfa a chystrawennau elfennol • ymgais i baragraffu ac atalnodi • sillafu'r rhan fwyaf o eiriau syml yn gywir • terfyniadau rhai berfau'n gywir ar adegau • dangos ymwybyddiaeth o ffurf 	4-5
<ul style="list-style-type: none"> • ymgais i ddefnyddio iaith a chystrawen elfennol • atalnodi'n gywir ar adegau • sillafu rhai geiriau syml yn gywir • defnyddio terfyniadau rhai berfau syml yn gywir • peth ymwybyddiaeth o ffurf 	2-3
<ul style="list-style-type: none"> • adnoddau iaith cyfyngedig • ychydig iawn o atalnodi cywir • sillafu rhai geiriau syml yn gywir • defnyddio rhai berfau syml • rhai elfennau o'r ffurf 	0-1

Cyfanswm marciau Adran A = 50 (Cynnwys: 40 + iaith a Mynegiant: 10)

ADRAN B

4. Gweler y disgrifiadau canlynol ar gyfer asesu Cynnwys ac Iaith a Mynegiant.

Ffurff cwbl anghywir: haneru marc **Iaith a Mynegiant**

Camddehongli'r testun: haneru marc y **Cynnwys**

Darn byr - $\frac{1}{2}$ i $\frac{3}{4}$ tudalen - ddim yn waith cyflawn o ran y cynnwys (**gweler y disgrifiadau isod**).

Marciau yn ôl y disgrifiadau canlynol

Cyfanswm marciau 40	Marc 20	CREADIGOL 20	FFEITHIOL / PERSWADIOL 20	IAITH A MYNEGIANT 20
36-40	18-20	<ul style="list-style-type: none"> gwaith eithaf diddorol ymwybyddiaeth o rai elfennau i greu effaith gwaith pur drefnus 	<ul style="list-style-type: none"> cyflwyno gwybodaeth berthnasol a digonol datblygu rhai pwyntiau wrth berswadio gwaith pur drefnus cyflwyno'r wybodaeth yn eglur ac addas i'r pwrpas 	<ul style="list-style-type: none"> adnoddau iaith pur dda arddangos gafael dda ar gystrawen arddangos gafael dda ar sillafu, treigladau, atalnodi, paragraffu a therfyniadau berfau arddangos gafael dda ar eirfa adnabyddiaeth eithaf da o ffurf
28-35	14 -17	<ul style="list-style-type: none"> gwaith ag ambell gyffyrddiad diddorol peth ymdrech i ddefnyddio arddull ddiddorol ymdrech at fod yn drefnus 	<ul style="list-style-type: none"> cyflwyno ffeithiau digonol dangos peth ymdrech i ddatblygu pwyntiau i berswadio ymdrech at fod yn drefnus ymdrech i gyflwyno'n eglur 	<ul style="list-style-type: none"> adnoddau iaith lled foddhaol gafael weddol dda ar gystrawen gafael weddol dda ar sillafu, treigladau, atalnodi, paragraffu a therfyniadau berfau arddangos gafael eithaf da ar eirfa ymwybyddiaeth eithaf da o ffurf

Cyfanswm marciau 40	Marc 20	CREADIGOL 20	FFEITHIOL / PERSWADIOL 20	IAITH A MYNEGIANT 20
22-27	11-13	<ul style="list-style-type: none"> ymdrech at waith diddorol ymdrech at waith cyflawn 	<ul style="list-style-type: none"> cyflwyno peth gwybodaeth peth ymdrech i berswadio ymgais at waith cyflawn ac i gyflwyno'n eglur 	<ul style="list-style-type: none"> peth gafael ar gystrawen dangos y gallu i sillafu, treiglo, atalnodi a pharagraffu defnyddio rhai terfyniadau berfau'n gywir arddangos peth gafael ar eirfa ymwybyddiaeth fras o ffurf
14-21	7-10	<ul style="list-style-type: none"> ymdrech i gyflwyno manylion ymgais at drefn a dilyniant 	<ul style="list-style-type: none"> trafod y testun yn fyr ac yn syml perswadio yn syml ymgais at drefn a dilyniant 	<ul style="list-style-type: none"> defnyddio geirfa a chystrawennau elfennol ymgais i baragraffu ac atalnodi sillafu'r rhan fwyaf o eiriau syml yn gywir terfyniadau rhai berfau'n gywir ar adegau dangos ymwybyddiaeth o ffurf
8-13	4-6	<ul style="list-style-type: none"> peth ymgais i gyflwyno manylion peth dilyniant 	<ul style="list-style-type: none"> trafod y testun yn fyr neu berswadio yn fyr peth dilyniant 	<ul style="list-style-type: none"> ymgais i ddefnyddio iaith a chystrawen elfennol atalnodi'n gywir ar adegau sillafu rhai geiriau syml yn gywir defnyddio terfyniadau rhai berfau syml yn gywir peth ymwybyddiaeth o ffurf
0-7	0-3	<ul style="list-style-type: none"> cynnwys yn denau iawn 	<ul style="list-style-type: none"> cynnwys yn denau iawn 	<ul style="list-style-type: none"> adnoddau iaith cyfyngedig ychydig iawn o atalnodi cywir sillafu rhai geiriau syml yn gywir defnyddio rhai berfau syml rhai elfennau o'r ffurf

Cyfanswm marciau cwestiwn 4 = 40 marc (Cynnwys: 20 + iaith: 20)

ADRAN C

5. Defnyddio iaith

Rhoddir **1 marc** am bob cywiriad – $\frac{1}{2}$ **marc** am adnabod gwall a $\frac{1}{2}$ **marc** am gywiro'r gwall.

patagonia > Patagonia

– wedi ei gywiro fel enghraifft yn unig.

Patagonia

Dewch ar daith **i'r** Paith; dewch i **B**atagonia.

Bydd criw o **G**ymry mentrus yn mynd i Batagonia.

Gallwn **eich** sicrhau chi y bydd gwaith i bob un ohonoch a digon o dir **i'w** ffermio.

Bydd llong **y** Mimosa yn **g**adael ar Ebrill 25ain, 1865.

Pris y daith fydd £12 i oedolion a £6 i blant (ond caiff **dau** blentyn deithio am **b**ris un).

1. collnod (**i'r**)
2. treigladd meddal (**P>B Patagonia > Batagonia**)
3. atalnodi - priflythyren (**gymry > Gymry**)
4. sillafu - cymysgu y ac u (**mentrys > mentrus**)
5. rhagenw unigol/lluosog (**dy > eich**)
6. ffurf anghywir y gair (**yw > i'w**) (**yw > i – $\frac{1}{2}$ marc adnabod y gwall**)
7. ffurf anghywir y fannod (**yr > y**)
8. treigladd lle nad oes ei angen (**adael > gadael**)
9. benywaidd/gwrywaidd y rhifolyn dau (**dwyr > dau**)
10. treigladd meddal yn dilyn arddodiad (**pris > bris**)

Rhaid i'r sillafiad a'r prif lythrennau fod yn gywir yn yr ateb.

Cyfanswm marciau cwestiwn 5 = 10